

Predstavitev knjige Mali vitezi

Lorna Zadavec Zaletel

Knjige pravzaprav ne morem predstaviti brez kratke predstavitve njene avtorice in kratkega opisa ozadja dela z Malimi vitezi, to je z mladimi odraslimi ljudmi, ki so se bojevali z boleznijo, imenovano rak, v otroštvu, in so jo tudi uspešno premagali. Ime Mali vitez je povzeto po naslovnem junaku tretjega dela trilogije Henrika Sienkiewicza Mali vitez.

Prof dr. Berta Jereb je večji del svoje poklicne kariere posvetila zdravljenju otrok, obolelih za rakom. Delala je v Sloveniji, na Švedskem in v New Yorku v ZDA. Bila je ena od ustanoviteljev Svetovnega združenja otroške onkologije (SIOP) in leta 2003 so ji na prvem ustanovnem kongresu pediatrične radioterapije in onkologije podelili častni naslov »pionir pediatrične radioterapije«. Bila je pobudnica mednarodne študije o Wilmsovem tumorju pri otrocih, objavila je tudi mnogo odmevnih strokovnih prispevkov v zvezi s pediatrično radioterapijo in onkologijo.

Vsako leto v Sloveniji zbolijo zaradi raka 50 do 60 otrok, od teh se jih pozdravi 30 do 40. Še pred dvema desetletjema so ti mladi ljudje, ko so odrasli, prenehali z rednimi kontrolami na Pediatrični kliniki in se porazgubili z vsemi svojimi težavami po različnih delih Slovenije. Prof. Berta Jereb je leta 1986 v okviru Onkološkega inštituta ustanovila ambulanto za pozne posledice zdravljenja otrok z rakom, kamor je sistematično klicala vse mlade ljudi, ki so se zdravili v otroštvu (do 16. leta starosti) zaradi raka. Z njimi se je pogovorila in opravila vrsto različnih preiskav za odkrivanje morebitnih poznih posledic na različnih organih. Pogostnost teh namreč narašča z leti po končanem zdravljenju in so lahko posledica same rakave bolezni, obsevalnega zdravljenja in/ali kemoterapije. Danes v tej ambulanti sledimo že prek 600 mladih ljudi, ki so preboleli raka. Pri več kot polovici smo s preiskavami ugotovili okvare žlez z notranjim izločanjem, pri nekaterih tudi okvaro srca in ledvic, najneprijetnejša pozna posledica pa je nedvomno sekundarni rak. Pri tej populaciji mladih ljudi, ki so preboleli tako težko bolezen v

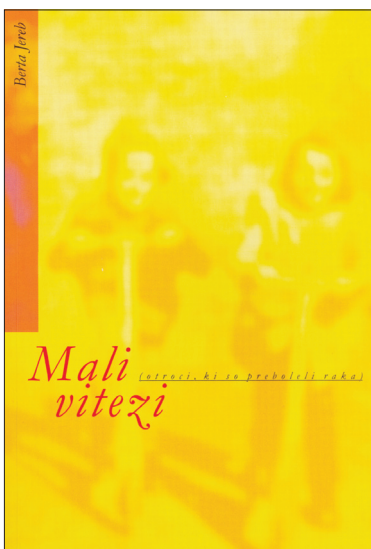

Slika 1. Prof. dr. Berta Jereb, dr. med., avtorica knjige *Mali vitezi*

najobčutljivejšem življenjskem obdobju, pa smo ugotovili tudi veliko posledic na psihičnem področju. Tako je psiholog pri več kot 80 % bolnikov ugotovil motnje čustvovanja. Ugotovil je tudi, da svojih potencialov in sposobnosti prav zaradi čustvene zavrnosti, plahosti in zadržanosti niso sposobni uveljaviti v vsakdanjem življenju. In mnenje psihologa je bilo, da si ti mladi ljudje drug drugemu najlažje pomagajo sami, prek razgovora. Zato smo pred 13 leti začeli s psihoterapevtskimi srečanji 10 do 12 mladih ljudi pod strokovnim vodstvom psihologa. Vsako leto smo se srečevali z novo skupino mladih, ki so v otroštvu preboleli raka.

Knjiga *Mali vitezi* je nastala prav na podlagi pričevanj teh mladih ljudi na psihoterapevtskih srečanjih in v ambulanti. Avtorica je v knjigi s tenkočutnostjo in empatijo opisala pričevanja mladostnikov o svojem doživljanju rakave bolezni, predvsem o bolečem soočenju s to diagnozo, o spopadanju z vsemi težavami in bolečino, ki jih je prineslo naporno in dolgotrajno zdravljenje, o strahu, ki so ga doživljali, o srečanju s smrtjo, o soočenju s spremenjeno samopodobo med zdravljenjem in (ne)sprejemanjem le-te s strani najbližje okolice, o premagovanju ovir na poti k

osamosvajanju, o težavah pri navezovanju intimnih stikov s partnerjem nasprotnega spola v odrasli dobi, o težavah v šoli in službi, o odnosih s starši in sorojenci... Vsekakor je moral vsak mladi bolnik zbrati veliko volje in moči za spoprijemanje s tako težko boleznijo in z njenim izčrpavajočim zdravljenjem. In kakor je zapisal v spremni besedi h knjigi klinični psiholog Roman Korenjak: »Včasih se nam zazdi, kot bi tem malim junakom resna bolezen predstavljala izziv za zdravje, osebnostno rast in napredek. Marsikdo od mladih pove, da dosedanega življenja ne bi nikoli zamenjal z drugim, saj ga (jo) je pretekla bolezenska izkušnja naučila spoštovati zdravje in življenje in ga tudi osmislila.« V tej knjigi je avtorica zapisala tudi pretresljiva pričevanja nekaterih staršev mladih vitezov. Opisala je tudi razvoj

Slika 2. Naslovnica knjige *Mali vitezi*

zdravljenja raka pri otrocih ter nastanek Ustanove Mali vitez, fundacije za pomoč mladim, ozdravljenim od raka, ki je v prvi vrsti namenjena telesni, psihični in socialni rehabilitaciji teh mladih ljudi.

Bralca knjige Mali vitezi se zgodba vsakega od malih vitezov dotakne in obogati za novo izkušnjo.

